

Argumenten voor basisinkomen

Reyer Brons, versie 26-8-2019

Met dank aan Peter van Hoesel voor aanvullingen en correcties

Dit document bevat de argumenten voor basisinkomen, die geplaatst zijn op [de website van de VBi](#).

De argumenten zijn onderverdeeld naar verschillende invalshoeken:

- A. Waarden en Mensbeeld (12)
- B. Maatschappijvisie en ideologie (10)
- C. Economie (10)
- D. Arbeidsmarkt (22)
- E. Overheid en bureaucratie (9)
- F. Geografie en Welzijn (6)
- G. Gezondheid (7)

Tussen haakjes staan de aantallen argumenten per invalshoek. Sommige argumenten komen in meer invalshoeken terug.

Aanvullingen en correctie zijn altijd welkom

A. Waarden en Mensbeeld.

A.1.

Een basisinkomen (mits hoog genoeg) verwezenlijkt het **mensenrecht op vervulling van basisbehoeften**.

Door iedereen een bedrag te verschaffen dat voldoende is voor de basale levensbehoeften, is bestaanszekerheid niet langer een probleem. Met als belangrijk psychologisch voordeel dat mensen ook geen angst meer hoeven te hebben voor verlies van hun inkomen (tot het niveau van het basisinkomen), waardoor ze minder verkrampt hoeven te leven.

Basisinkomen operationaliseert de uitgangspunten van de Franse revolutie: “vrijheid, gelijkheid en broederschap”.

A.2.

Basisinkomen vergroot de **gelijkheid** van kansen en de gelijkheid in inkomen. In mindere mate verkleint dat op den duur mogelijk ook de vermogensongelijkheid.

Kansen worden gelijk(er) omdat er meer mogelijkheden komen om soorten werk uit te proberen en om nieuwe dingen te leren.

A.3.

Invoering van basisinkomen betekent vermindering van de absolute en schrijnende **armoede** en ook vermindering van de relatieve armoede.

Dat is ook een verkleining van het probleem dat armen minder goede beslissingen nemen dóór armoede.

A.4.

Basisinkomen geeft mensen meer **vrijheid** om te beschikken over hun eigen leven.

Met basisinkomen kun je zelf kiezen wanneer je gaat studeren, kiest voor vrijwilligerswerk of juist bezigheden zoekt die veel extra inkomsten genereren.

Je wordt daartoe niet meer gedwongen door derden (zoals thans de uitvoerders van de sociale

zekerheid) of juist tegengehouden (veel mag immers niet van de regelgeving, zoals een paar weken stage lopen bij een bedrijf, onkosten incasseren bij vrijwilligerswerk, studeren met een uitkering etc.).

A.5.

Door basisinkomen is sprake van **volwaardig burgerschap** ook voor degenen die geen betaalde arbeid verrichten. De waarde die thans in onze cultuur aan betaalde arbeid wordt toegekend, wordt sterk gerelativeerd.

Dit verhoogt de eigenwaarde van baanlozen en verkleint de stigmatisering van werklozen en uitkeringsgerechtigden.

A.6.

Basisinkomen maakt waardering voor 'open source'-werk mogelijk: **werk dat iedereen ten goede komt** en (juist daarom) moeilijk te betalen is.

Het betekent waardering van onbetaald werk (vrijwilligerswerk, kinderen opvoeden, mantelzorg).

Mogelijk zal dit soort werk wel worden betaald na invoering van het basisinkomen

A.7.

Basisinkomen geeft ruimte om te **stoppen met zinloos werk**, ook al wordt daar nu goed voor betaald (bullshit-banen). Veel nutteloze betaalde arbeid wordt uitgevoerd omdat je anders geen inkomen krijgt. De sociale zekerheid is nu geen alternatief, je moet werk vinden, ook al draagt het niet positief bij aan de samenleving.

Het geeft ruimte om heel kritisch te denken over zinloze bureaucratie en arbeidsintensieve juridificering van onze maatschappij.

NB. Bullshit-banen in deze zin moet niet verward worden met onaangenaam werk dat wel nodig is. Dat moet of geautomatiseerd worden, of (in combinatie met het basisinkomen) beter betaald dan thans het geval is.

A.8.

Basisinkomen geeft meer mogelijkheden om de **waarde van werk** te bepalen, los van de eventuele beloning.

Wat nuttiger is voor de maatschappij, krijgt thans lang niet altijd een hogere economische waardering.

A.9.

Basisinkomen wordt aan iedere individu verschaft en vergroot de **onafhankelijkheid van de partner** (van vrouwen en/of mannen).

Mede daardoor is een betere verdeling van de gezinstaken over de ouders mogelijk en kan een betere opvoeding aan kinderen worden geboden.

Andere gevolgen van die grotere onafhankelijkheid kunnen zijn: makkelijker afscheid kunnen nemen van een slecht functionerende relatie; aantrekkelijke nevenactiviteiten kunnen uitvoeren door makkelijker inschakelen huishoudelijke hulp; een vrijere keuze voor meewerken in de onderneming van de partner; makkelijker een onderneming te beginnen die je onafhankelijkheid nog verder vergroot.

A.10.

Basisinkomen geeft mogelijkheden om (langer) te **studeren**. Ook het 'leven lang leren' wordt veel meer mogelijk.

Met als gunstige gevolgen: hogere employability, meer werk-satisfactie, betere groeikansen, weerbaarder tegen robotisering.

A.11.

Basisinkomen geeft groepen **kunstenaars, journalisten** en **wetenschappers** de mogelijkheden zich te ontplooiën.

Mensen met een beperking worden makkelijker inzetbaar wegens lagere loonkosten boven het basisinkomen.

A.12.

Basisinkomen heeft een groot aantal **positieve effecten op** onze **samenleving en cultuur**. Er komt een minder gespannen samenleving, met meer individuele kansen maar ook meer mogelijkheden om samen te werken, meer mogelijkheden voor bezinning op de kernwaarden van de samenleving en vervolgens voor betere realisering daarvan.

Enkele voorbeelden van positieve effecten:

- Positief effect op bestrijding **radicalisering** (jongeren)
- Minder (met name kleine) **criminaliteit** doordat in basisbehoeften is voorzien
- Positief effect op **spreiding** van mensen (tegengaan van leegloop en verstedelijking)
- Positieve **cultuurverandering** op het gebied van **geld** (minder nadruk daarop)
- Positieve **cultuurverandering** op het gebied van **consumptie en materialisme** (minder nadruk daarop)
- Mensen kunnen verantwoordelijk worden gehouden voor het zich niet inzetten voor **problemen in de rest van de wereld**; er is tijd om deze problemen aan te pakken.
- **Onafhankelijke journalistiek en andere onafhankelijke media** krijgen meer mogelijkheden.

Gekomen tot einde A

B. Maatschappijvisie en ideologie

B.1.

Voor basisinkomen is **plaats in bijna alle politieke ideologieën**. Bijvoorbeeld voor liberalen betekent het een einde aan de gedetailleerde staatsbemoeienis met – en controle op de mensen aan de onderkant van de samenleving, socialisten en communisten zien dat de zwaksten gesteund worden, religieuze overtuigingen doen hiermee recht aan de onderlinge solidariteit en pragmatici zien dat bureaucratie en knellende regelgeving kan verdwijnen.

Basisinkomen kan overbruggend kan werken tussen de diverse politieke stromingen.

B.2.

Uitvoeren van **waardevol onbetaald werk** (vrijwilligerswerk, kinderen opvoeden, mantelzorg, etc.) is mogelijk bij een basisinkomen.

'Open source'-werk dat iedereen ten goede komt en (juist daarom) moeilijk te betalen is, wordt hiermee veel gemakkelijker.

Met basisinkomen kan voor tot nu toe onbetaald werk een beetje betaald gaan worden. Je hebt immers niet meer te maken met het minimumloon (dat afgeschaft kan worden), of met een aftrekpost op de uitkering. Dat kan dan leiden tot een toename van betaalde arbeid

B.3.

Basisinkomen vergroot de mogelijkheid om **eigen ideeën en passies** te ontwikkelen die meer voorbereiding/tijd kosten en risicovol zijn (geen garantie van slagen hebben).

Door de zekerheid van een basisinkomen kun je gemakkelijker iets uitproberen met minder risico's

dan nu in het huidige stelsel.

Het volgen van passies kan voorts leiden tot meer innovaties en tot een hogere productiviteit.

B.4.

Basisinkomen geeft mensen de **ruimte beter na te denken** welke activiteiten ze willen ondernemen, doordat ze enige economische onafhankelijkheid hebben. Dit betekent meer motivatie voor en creativiteit in het werk (betaald of niet) doordat dit beter aansluit op de intrinsieke motivatie, maar ook productiviteitsverbetering en vermindering nutteloze arbeid.

B.5.

Basisinkomen geeft alle mensen meer **mogelijkheden tot sociale participatie** en vermindert daarmee de **eenzaamheid**.

Bij een individueel basisinkomen wordt samenwonen gestimuleerd (of in elk geval niet langer afgestraft), waarmee eenzaamheid ook zal verminderen.

B.6.

De nog steeds bestaande **verschillen tussen mannen en vrouwen** op de arbeidsmarkt kunnen makkelijker worden overbrugd als er een basisinkomen is. Mannen kunnen er makkelijker voor kiezen om meer tijd te besteden aan hun gezin en daarmee hun partners meer ruimte geven op de arbeidsmarkt. Aan de andere kant kunnen ook vrouwen makkelijker kiezen om zeker in de eerste levensjaren van hun kinderen korter te gaan werken.

Aangezien de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt over de hele linie wordt verbeterd, hoeven zij niet bang te zijn dat ze na verloop van tijd over een nogal hoge drempel moeten stappen om weer aan betaald werk te gaan.

Het wordt makkelijker om elkaar af te wisselen; loopbaanonderbrekingen worden makkelijker.

B.7.

Basisinkomen kan positief bijdragen aan problemen rond **inkomensverdeling**. Ten eerste vanwege hogere vaste inkomsten voor de laagstbetaalden. Ten tweede doordat de inkomsten voor mensen die onaangenaam werk uitvoeren meer betaald zullen krijgen aangezien er geen mensen zullen zijn die het werk voor een laag loon willen uitvoeren. Ten derde mogelijk ook, doordat mensen met de hoogste inkomens (met name ook inkomen uit vermogen) voor een deel gaan meebetalen aan het basisinkomen.

Mensen krijgen meer kansen om verbetering van hun inkomen te bewerkstelligen dan met het huidige systeem.

B.8.

Basisinkomen geeft meer mogelijkheden voor iedereen om na te denken over en actief bezig te zijn met kwesties als **duurzaamheid en milieu**.

Duurzaamheid wordt ook bevorderd door minder nutteloze productie. Verder zou het milieu-innovaties kunnen bevorderen.

B.9.

Bij invoering in heel Europa geeft basisinkomen de mogelijkheid tot het meer creëren van **saamhorigheid** binnen Europa.

B.10.

Wereldwijde invoering van basisinkomen geeft de mogelijkheid **armoede overal ter wereld te verkleinen en bestaanszekerheid te vergroten**. Dit verkleint de noodzaak van economisch gedreven

migratiestromen.

Wereldwijd basisinkomen werkt waarschijnlijk veel beter dan de huidige vormen van ontwikkelingshulp.

C. Economie

C.1.

Basisinkomen is **betalbaar**, mits de invoering gepaard gaat met aanpassing van het stelsel voor sociale voorzieningen en het belastingregime, waardoor er in sterke mate sprake is van beperkt herordnen van de geldstromen. Welbeschouwd gaat het eigenlijk om het onvoorwaardelijk maken van het onderste deel van het inkomensgebouw.

Mogelijk is een beperkte verhoging van de belastingen voor de hogere inkomens/vermogens nodig of een effectiever fiscaal regime voor ondernemingen, maar ook is denkbaar additionele financiering te zoeken bij heel andere grondslagen, zoals vervuilende producten, financiële transacties. Los daarvan is het raadzaam om ondoelmatig beleid zoveel mogelijk af te schaffen of te vervangen door doelmatiger beleid.

C.2.

Een basisinkomen dat hoog genoeg is, maakt **uitkeringen, toeslagen en inkomensafhankelijke kortingen overbodig**. Daardoor verdwijnt de armoedeval en wordt betaald werk weer lonend, ook voor degenen die gevangen zitten in de manier waarop nu de sociale zekerheid is geregeld.

C.3.

De **arbeidsparticipatie** zal toenemen, omdat het minimumloon kan worden verlaagd dan wel afgeschaft en er meer ruimte komt voor allerlei heroriëntaties op de arbeidsmarkt. Ook de verdeling van huishoudelijk werk tussen mannen en vrouwen zal flexibeler kunnen worden. Per saldo levert dit een extra impuls op voor de economische groei.

C.4.

De **drempel naar ondernemerschap** wordt verlaagd. Dit geldt op de eerste plaats voor de startende ondernemer zelf, die in elk geval over een inkomen kan beschikken tijdens de startperiode. Met name ook innovatieve starters krijgen hierdoor meer kansen, want innovatietrajecten duren vrij lang. Het werkgeverschap wordt niet alleen een stuk eenvoudiger maar ook een stuk minder riskant na invoering van een basisinkomen. Dat zal werkgevers stimuleren tot meer ondernemerschap, waarmee vervolgens extra werkgelegenheid kan worden geschapen. Doordat ook de drempel voor het aantrekken van medewerkers wordt verlaagd kunnen jonge ondernemingen sneller groeien.

C.5.

Er ontstaat een **herwaardering** c.q. **financiële herverdeling** waarbij meer betaald zal gaan worden voor werk dat onaantrekkelijk is maar noodzakelijk. Voor werk dat mensen doen uit innerlijke gedrevenheid, zoals vrijwilligerswerk, komt er meer ruimte omdat er een financiële basis voor wordt geschapen.

C.6.

Een basisinkomen kan een rem zetten op werk dat de samenleving niets oplevert (**bullshitbanen, flutbanen**) of zelfs schade berokkent. De besluitvorming daarover zal veranderen omdat de potentiële werknemers door hun basisinkomen kritischer kunnen zijn. De druk op mensen om werk

te vinden neemt af, waardoor de bereidheid om nutteloos werk te doen ook zal afnemen. Ook de druk om zwart werk of criminele activiteiten uit te voeren zal afnemen.

C.7.

Bij invoering in een groot aantal landen (bijv. de EU of een groot deel daarvan) van een basisinkomen, waarbij de hoogte gebaseerd is op het landelijke of regionale welvaartspeil ontstaat een meer **evenwichtige internationale arbeidsmarkt**. Dat zal veel economisch gedreven migratie verminderen.

C.8.

De **inkomensverdeling** wordt minder scheef. Dat heeft tot gevolg dat de bestedingen van consumenten (met name in primaire levensbehoeften) zullen toenemen, met gunstige gevolgen voor de economische groei.

Ook de baten van technologische vooruitgang kunnen met een basisinkomen beter worden verdeeld, waardoor de koopkracht ook bij een afnemende werkgelegenheid beter in stand kan worden gehouden.

C.9.

Als gevolg van de verhoogde focus op aansprekend werk en het daarmee samenhangende werkplezier ontstaat er een **hogere effectiviteit/efficiëntie** in werkprocessen, hetgeen leidt tot een hogere toegevoegde waarde per arbeidsuur.

C.10.

Met een basisinkomen zijn mensen beter in staat hun **financiële huishouding op orde** te houden, waarmee zij minder afhankelijk worden van allerlei financiële regels van overheden, banken, verzekeraars en pensioenfondsen. Daardoor neemt de bureaucratie af.

D. Arbeidsmarkt

Arbeidsmarkt

D.1.

Basisinkomen wordt verstrekt zonder dat daar een tegenprestatie voor moet worden geleverd. Dit levert vooral aan de onderkant van de arbeidsmarkt meer **vrijheid** op om alleen werk te aanvaarden dat door een werkzoekende aantrekkelijk wordt gevonden. Daarmee verdwijnt de dwang om slecht betaalde arbeid of slechte arbeidsomstandigheden te accepteren, met positieve gevolgen voor de positie van werkenden aan de onderkant van de arbeidsmarkt.

D.2.

Basisinkomen biedt meer ruimte voor **onbetaald werk**, zoals vrijwilligerswerk, opvoeding, mantelzorg. Aangezien dit soort werk maatschappelijk gezien heel nuttig is, zal een uitbreiding daarvan veel maatschappelijke baten opleveren.

D.3.

Met een basisinkomen wordt **het vinden van passend werk** kansrijker, omdat niet op de eerste plaats naar vaste banen hoeft te worden gezocht. Er kan ook worden gezocht naar stages, projecten, proefplaatsingen, leertrajecten, netwerken waarin kan worden samengewerkt, klussen, vrijwilligerswerk. Dat vergroot de kans op het bij elkaar brengen van vraag en aanbod en een positieve keuze daarin vergroot vervolgens ook de kans op stabiel werk.

D.4.

Door het basisinkomen hoeft geen rekening meer te worden gehouden met mogelijk **verlies van een uitkering**. Daarmee wordt het niet hebben van een baan veel minder problematisch dan in de huidige situatie. Ook de verleiding om werk te zoeken in het zwarte of grijze circuit wordt kleiner.

D.5.

De huidige regelgeving op het gebied van sociale zekerheid werkt de **mobilititeit** op een belangrijk deel van de arbeidsmarkt nogal tegen. MKB-ondernemers zijn terughoudend om mensen aan te nemen, bevreesd voor ziektekosten en verwickelingen rond ontslag. Dat belemmert de groei van veel ondernemingen. Oudere werknemers met een vaste baan zijn weinig mobiel, hetgeen kansen voor jongeren verkleint.

Met basisinkomen worden deze problemen beduidend kleiner.

D.6.

Bij invoering van een basisinkomen ligt **versoepeling van het arbeidsrecht** voor de hand, waardoor de mobiliteit wordt versterkt en betere match tussen vraag en aanbod kan worden gerealiseerd.

D.7.

De huidige pensioengerechtigde leeftijd en de AOW kunnen worden afgeschaft, waardoor veel ouderen langer zullen **doorwerken** dan tot nu toe gebruikelijk is.

D.8.

Werkzaamheden die onvoldoende baten opleveren om de kosten van het minimumloon te dekken kunnen niet worden uitgevoerd via formele arbeidsrelaties. Een basisinkomen biedt de mogelijkheid om het minimumloon te reduceren of zelfs af te schaffen. Daarmee wordt heel wat arbeid mogelijk gemaakt die momenteel niet in de vorm van banen wordt aangeboden. Op deze manier krijgen ook mensen met een **lage arbeidsproductiviteit** meer kans om aan het werk te komen. Mensen die op een of andere manier al onder het minimumloon werken krijgen met het basisinkomen erbij een betere positie.

D.9.

De krapte op de arbeidsmarkt wordt enigszins verlicht doordat er banen vrij komen van mensen die besluiten om te stoppen met werken dankzij het basisinkomen.

D.10.

De **onafhankelijkheid** van werknemers ten opzichte van werkgevers neemt toe. Dat betekent dat de inhoud van het werk zwaarder gaat wegen dan de simpele noodzaak om aan geld te komen. Onaantrekkelijk werk zal daardoor beter beloond moeten worden. Werk dat als zinloos wordt ervaren (bullshit-banen) zal sneller afgewezen worden.

D.11.

Met een basisinkomen krijgen mensen meer mogelijkheden om te kiezen voor het soort werk dat ze willen doen. Dit zal een gunstige invloed hebben op de **werksatisfactie**, met positieve gevolgen voor de productiviteit en minder ziekteverzuim.

D.12.

Er ontstaat meer ruimte voor **innovaties en experimenten**, omdat er bij mislukkingen kan worden teruggevallen op het basisinkomen. Meer mensen zullen dit aandurven, als gevolg waarvan meer innovaties tot stand zullen komen.

D.14.

Basisinkomen kan een enorme stimulans geven aan **creatieve en kunstzinnige beroepen**, omdat het

meestal schamele inkomen van kunstenaars ermee wordt geschraagd. Dat zal gunstige gevolgen hebben voor de cultuursector en daarmee voor de kwaliteit van de samenleving.

D.15.

Door de inkomenszekerheid van een basisinkomen zullen de gevolgen van baanverlies door **automatisering** makkelijker kunnen worden opgevangen dan in het huidige stelsel.

D.16.

Werken moet lonen, maar de huidige inkomensafhankelijke regelingen zorgen vaak voor allerlei **armoedevaleffecten**. Dat houdt een deel van het arbeidsaanbod gevangen in een uitkering, terwijl een ander deel als gevolg hiervan minder uren werkt dan zou kunnen en nog een ander deel geremd wordt in de ambitie om hogerop te komen.

Een basisinkomen kan de meeste armoedevaleffecten grotendeels of geheel doen verdwijnen, waardoor de arbeidsparticipatie meerdere procentpunten kan toenemen.

D.17.

Aannemend dat **buitenlandse werknemers** pas na enige tijd in aanmerking komen voor het basisinkomen, kunnen de kosten van buitenlandse werknemers (fors) hoger uitpakken. Waarschijnlijk zal dit verschil onder druk van de EU verzacht dienen te worden, maar ook dan kan het tewerkstellen van Nederlandse ingezetenen wellicht een kostenvoordeel opleveren. Overigens is het niet onmogelijk dat er meer EU-landen zullen overgaan tot een basisinkomen, waardoor dit probleem kleiner zal worden.

D.18.

De nog steeds bestaande **verschillen tussen mannen en vrouwen** op de arbeidsmarkt kunnen makkelijker worden overbrugd als er een basisinkomen is. Mannen kunnen er makkelijker voor kiezen om meer tijd te besteden aan hun gezin en daarmee hun partners meer ruimte geven op de arbeidsmarkt. Aan de andere kant kunnen ook vrouwen makkelijker kiezen om zeker in de eerste levensjaren van hun kinderen korter te gaan werken. Aangezien de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt over de hele linie wordt verbeterd, hoeven zij niet bang te zijn dat ze na verloop van tijd over een nogal hoge drempel moeten stappen.

D.19.

De achterstanden van mensen met een **migratie-achtergrond** kunnen met een basisinkomen worden verminderd doordat de arbeidsmarkt toegankelijker voor hen wordt.

D.20.

Een basisinkomen kan positief bijdragen aan problemen rond **inkomensverdeling**. Ten eerste vanwege hogere vaste inkomsten voor de laagstbetaalden. Ten tweede doordat de inkomsten voor mensen die onaangenaam werk uitvoeren op een hoger niveau zullen komen, als door laag loon te weinig mensen te vinden zijn. Ten derde mogelijk ook, doordat mensen met de hoogste inkomens (met name ook inkomen uit vermogen) voor een deel gaan meebetalen aan het basisinkomen.

Daarbij moet wel worden uitgegaan van het verrekenen van het basisinkomen met het bestaande loongebouw, anders worden de verschillen tussen werkenden en niet-werkenden juist enorm vergroot.

D.21.

Het **opleidingsniveau** van de beroepsbevolking zal op een hoger peil komen te liggen, omdat het basisinkomen mensen in staat stelt om op elk gewenst moment tijd te besteden aan opleidingen en cursussen. Het adagium 'een leven lang leren' kan met het basisinkomen eindelijk waar gemaakt

worden. Daarmee wordt de beroepsbevolking beter inzetbaar, en dat geldt ook voor oudere werknemers en werkzoekenden.

D.22.

Werken als **zelfstandige** is momenteel geen sinecure, enerzijds vanwege de bureaucratie waarmee je te maken krijgt en anderzijds vanwege de inkomensonzekerheid die gepaard gaat met zelfstandige arbeid. Met een basisinkomen kunnen beide ontmoedigende factoren grotendeels worden weggenomen, waardoor zelfstandige arbeid veel laagdrempeliger wordt.

D23.

Basisinkomen helpt om **ongelijkheid van inkomenszekerheid** te verkleinen. Verschillen in inkomenszekerheid tussen vaste baan, flexwerk, 0-uren contract, zzp, ondernemen etc., zijn nu extreem groot. Basisinkomen nivelleert die onzekerheid doordat er voor iedereen een bodem is. Dat maakt het gemakkelijker het arbeidsrecht aan te passen in de richting van minder zekerheid voor vaste banen en meer voor flexwerk.

Een vergaande optie is het arbeidsrecht terzijde te schuiven en iedereen zelfstandige (zzp'er) te maken.

E. Overheid en bureaucratie

E.1.

Door het invoeren van basisinkomen kan het stelsel van sociale zekerheid (met inbegrip van de toeslagen die via de belastingdienst lopen) enorm worden vereenvoudigd. Dit zal grote **besparingen** opleveren bij de overheid en daarnaast zullen ook de administratieve lasten van bedrijven en burgers aanzienlijk afnemen.

E.2.

Doordat (vrijwel) geen voorwaarden aan basisinkomen worden gesteld, neemt de **fraudegevoeligheid** sterk af in vergelijking met het huidige sociale zekerheidssysteem. De kans dat anderen dan de beoogde doelgroep met basisinkomen aan de haal gaan is daardoor veel kleiner dan bij de bestaande programma's voor sociale zekerheid en arbeidsparticipatie.

Voorwaarden zijn wel nodig voor het regelen van zaken rond nationaliteit en migratie en dat vergt een zorgvuldige regelgeving om fraudegevoeligheid te minimaliseren.

E.3.

Met een basisinkomen is er nauwelijks meer kans op fouten waarmee **iemand zijn/haar rechten misloopt**, omdat de er nauwelijks onduidelijkheden overblijven zoals die in het huidige socialezekerheidsstelsel aanwezig zijn.

Ook het negatieve beeld zoals dat gepaard gaat met onder meer de bijstandsuitkering, waardoor sommige mensen er geen gebruik van willen maken, zal verdwijnen.

E.4.

Werken als **zelfstandige** is momenteel geen sinecure onder meer vanwege de bureaucratie waarmee je te maken krijgt. Starten als zelfstandige op basis van een uitkering is zelfs een hordeloop te noemen.

Met een basisinkomen verdwijnt deze bureaucratie grotendeels, waardoor zelfstandige arbeid veel laagdrempeliger wordt.

E.5.

De bureaucratie rond alle sociale uitkeringen belemmert het **arbeidsmarktgedrag** van werkzoekenden en maakt werkgevers terughoudend om hen een kans te geven. Met een basisinkomen kunnen de werkgeversrisico's minimaal worden gehouden en ondervinden werkzoekenden geen bureaucratische belemmeringen meer bij het vinden van werk. Het sluiten van arbeidsovereenkomsten wordt daarmee laagdrempeliger.

E.6.

Zwart werk is onder meer aantrekkelijk omdat het zich volledig afspeelt buiten de huidige complexe bureaucratie. Aangezien er nauwelijks bureaucratie gemoeid is met een basisinkomen, vervalt dit voordeel van zwart werk grotendeels. De prikkel om zwart te werken wordt daarmee kleiner.

E.7.

De **verhouding burgers-overheid** wordt in de huidige bureaucratie negatief beïnvloed. De controle op mogelijke fraude levert het beeld op van een wantrouwende overheid. Dit beeld wordt nog versterkt zodra een overheidsdienst bij een controle inbreuk doet op de privacy van burgers. Met een basisinkomen zal deze negatieve beeldvorming grotendeels verdwijnen, omdat dergelijke controles bijna niet meer nodig zijn en ook omdat de overheid het basisinkomen aan elke burger verstrekt.

E.8.

Bureaucratie heeft een belemmerende invloed op de **vrijheid en onafhankelijkheid** die mensen ervaren bij het maken van keuzes op hun levenspad. Het grotendeels wegvallen van de bureaucratie als gevolg van een basisinkomen zal hier een gunstige invloed op hebben.

E.9.

Bureaucratie heeft een belemmerende invloed op de **democratie** in die zin dat de bestaande regelgeving allerlei beperkingen oplegt aan de politiek, waardoor gewenste beleidswijzigingen meestal tot nog meer bureaucratie leiden. Het basisinkomen biedt de politiek meer kansen om beleid te maken zonder bureaucratische belemmeringen.

E.10.

Als we wettelijk vastleggen wat het basisinkomen moet dekken, volgt het bedrag daaruit en zijn daarover geen Onderhandelingsspelletjes nodig rondom de jaarlijkse begroting. Daarmee wordt de centrale overheid **probleemeigenaar voor het betaalbaar hebben en houden** van die gedekte basis. De centrale overheid zal dus het gesprek aan moeten gaan met haarzelf en met andere partijen die de prijzen van de basis beïnvloeden.

Zie ter illustratie [Basisinkomen maakt overheid humaner](#).

Dit vermindert de machtspositie van bedrijven en instellingen in de basissectoren van de dikke eerste plaats bij financieel economische vraagstukken en zet het belang van ons, mensen, stevig neer. Een afgezwakte variant hiervan is deze basis te bepalen bij de start, en daarna jaarlijks te volstaan met indexering.

F. Geografie en Welzijn

F.1.

Invoering van basisinkomen in een land of een regio kan leiden tot **vermindering van tijdelijke arbeidsimmigranten** die tegen lage tarieven werken. Immers, hun concurrentiepositie wordt minder doordat ingezetenen met een basisinkomen ervoor kunnen kiezen voor vergelijkbare tarieven werk te aanvaarden. Bovendien kan met een basisinkomen het minimumloon worden aangepast naar een lager niveau dan wel geheel worden afgeschaft.

F.2.

Bij invoering van basisinkomen in ontwikkelingslanden zal de behoefte om een land om economische redenen te ontvluchten afnemen, waardoor minder **economische vluchtelingen** zullen proberen werk te zoeken in ontwikkelde landen.

In regionaal beleid is differentiatie mogelijk, zodat gebieden waar mensen niet willen wonen, een plus krijgen (suggestie: aardbevingsgebied Groningen).

F.3.

Achterstanden op de arbeidsmarkt van ingezetenen met een **migratie-achtergrond** kunnen met een basisinkomen worden verminderd. De arbeidsmarkt wordt met een basisinkomen voor iedereen toegankelijker, dus ook voor mensen met een migratie-achtergrond.

F.4.

De **verstedelijking** groeit onder meer omdat in steden de meeste werkgelegenheid te vinden is. Met een basisinkomen wordt de druk om naar de stad te verhuizen minder en zullen sommige stedelingen er makkelijker toe overgaan om naar het platteland te verhuizen.

F.5.

Met een basisinkomen kunnen meer mensen ervoor kiezen samen te gaan wonen, waardoor de **ruimtelijke druk** zal afnemen omdat er minder nieuwbouw nodig zal zijn.

F.6.

Met een basisinkomen kunnen meer mensen ervoor kiezen thuis te gaan werken. Daardoor zal er minder behoefte zijn aan **bedrijfshuisvesting**, maar wel meer behoefte aan woningen met voldoende werkruimte.

G. Gezondheid en Welzijn

G.1.

De **bestaanszekerheid** wordt met een basisinkomen verbeterd, met gunstige gevolgen voor de gezondheid.

Veel van de huidige sociale verzekeringen zijn gebaseerd op tijdelijke arrangementen, wat nogal wat onzekerheid veroorzaakt. Dat kan leiden tot allerlei negatieve effecten, zoals ziekteverschijnselen als gevolg van stress, alcoholisme en drugsverslaving, vastlopen van relaties.

De verbetering van de bestaanszekerheid door basisinkomen levert een hogere leefkwaliteit op met onder meer als resultaat een verbetering van de gezondheid en dus minder zorgkosten.

G.2.

Met de verbetering van de bestaanszekerheid door basisinkomen wordt het **welzijn van mensen met een laag inkomen** vergroot. Er zullen minder daklozen/zwervers/bedelaars komen, armoede die alle

energie opslorpt zal grotendeels verdwijnen, de criminaliteit zal verminderen, noodvoorzieningen zoals de voedselbank worden wellicht overbodig, slechte arbeidsomstandigheden zullen minder voorkomen, slecht passende arbeid hoeft niet langer te worden geaccepteerd, vernederende bureaucratie komt te vervallen.

G.3.

Het **verschil tussen langdurig verlof en pensioen** zal bij een basisinkomen in belangrijke mate vervagen. Mensen kunnen op elk gewenst moment een werkpauze nemen. Als zij bovendien hun eigen pensioenpot op elk gewenst moment zouden mogen besteden (zoals de levensloopregeling van een tijdje geleden), ontstaat er op dit punt optimale flexibiliteit. Ook deeltijdverlof en deeltijdpensioen zijn dan makkelijker te regelen. Daarmee kunnen burn-outs worden voorkomen en kunnen mensen uiteindelijk veel langer blijven doorwerken, waarmee ze niet het gevoel hoeven te krijgen als nutteloos aan de kant te zijn gezet.

G.4.

Het **ziekteruim** zal een stuk lager worden doordat mensen met een basisinkomen beter in staat zijn om werk te kiezen dat hen goed ligt, met als gevolg een hogere werksatisfactie. Een hoge werkdruk kan dan makkelijker worden verdragen, baaldagen zullen minder worden opgenomen en als de werkdruk te lang hoog blijft is een overstap naar ander werk makkelijker dan in het huidige systeem.

G.5.

Met een basisinkomen zullen mensen **minder zinloze banen** aanvaarden (ook wel aangeduid als flutbanen of bullshit jobs), waarmee allerlei negatieve gevoelens m.b.t. de status van hun werk worden voorkomen, hetgeen zal leiden tot meer welzijn.

G.6.

De **toekomstverwachtingen** van mensen worden minder somber, omdat werkloosheid en/of onbetaalde arbeid tot de mogelijkheden gaat behoren, een verandering van beroep makkelijker wordt en deeltijdwerk minder zware inkomensgevolgen heeft.

G.7.

Basisinkomen brengt **in arme landen meer welvaart**, met positieve gevolgen voor de gezondheid, niet alleen omdat er meer en beter voedsel kan worden gekocht maar ook omdat de stress wegens bestaansonzekerheid zal verminderen. Bovendien zal de behoefte afnemen om veel kinderen te krijgen die voor bestaanszekerheid moeten zorgen, waarmee voedseltekorten nog makkelijker kunnen worden bestreden.

-- 0 0 -- 0 0 -- 0 0 --